

www.lilleskolerne.dk
En sammenslutning
af frie grundskoler

Ny Kongensgade 10, 1
1472 København K
Telefon 3330 7920
Telefax 7020 2643

PREMIERE – første nummer af Bestyrelsesposten på gaden!

Bestyrelsesposten er Lilleskolernes nyhedsbrev til skolernes bestyrelsesmedlemmer. Vi har opdateret foreningens nyhedsformidling. Det papirbårne nyhedsbrev, LilleskoleNyt, der udkom 4-6 gange om året, udgår og erstattes af et månedligt mail-båret nyhedsbrev. Bestyrelsesposten udsendes den første tirsdag i hver måned – dog ikke i juli og august.

Velkommen til skoleåret 07/08

Torben Berg

Bestyrelsesposten, som du nu sidder med første nummer af i hånden eller på skærmen er en nyskabelse. Vi håber, at nyhedsbrevet bliver et nyttigt værktøj for dig i bestyrelsesarbejdet og i samarbejdet med skolens daglige ledelse.

Regionsmøderne for bestyrelsesmedlemmer og skoleledere relanceres i efteråret med fokus på skolekultur og forældrekultur. Alle ønsker formentlig en levende skolekultur med aktive forældre, der engagerer sig i debatter, beslutningsprocesser og praktiske opgaver. Men hvordan skaber man det? Regionsmøderne afholdes i Randers, Roskilde og København som fyraftsmøder.

Lilleskolefestivalen har fået egen hjemmeside, og snart kommer en netradio-reportage fra årets festival i Haslev. Hjemmesiden er en nyskabelse, som Lilleskolerne er bestyrer af. Ellers er det jo skoler, der på skift står for at arrangere festivalen.

Lyttemøderne, der blev introduceret sidste år, var en succes. Vi fik mange nyttige input. Opskriften er enkel: En dialog mellem medlemmer af Lilleskolernes bestyrelse og skolens bestyrelse og ledelse om, hvad der lige nu optager skolen og hvilke forventninger skolen har til foreningen. Vi glæder os til at besøge flere skoler i løbet af vinteren 07/08.

Flere penge får vi ikke – det fremgår af forslaget til finanslov for 2008. Men lønudgifterne er stigende – og forude venter overenskomstfornyelserne pr. 1. april 2008. Det er en nervepirrende omgang, som kan få stor betydning for skolernes økonomi og muligheder i den daglige arbejdstilrettelæggelse. Fra Lilleskolernes side har vi jo stillet forslag om at afskaffe de komplicerede arbejdstidsregler således, at ledelse og medarbejdere får bedre betingelser i hverdagen for selv at tilrettelægge tingene.

Velkommen til Bestyrelsesposten – vi glæder os til samarbejdet i skoleåret 2007/08.

Torben Berg, formand for Lilleskolerne

Lilleskolefestivalen er en musik- og teaterfestival, hvor ca. 1400 elever, lærere og forældre, i ugen før sommerferien, mødes i 2 døgn for at spille musik og teater for hinanden og for at udvikle og lære i fællesskaber. Det er en unik skole-, undervisnings-, dannelses- og børnekultur begivenhed, hvis mager næppe findes.

Misbrug af friskoleloven. Igen i år har debatten om friskoler contra folkeskoler raset, ikke mindst i forbindelse med planlagte nedlæggelser af kommuneskoler. Lad mig slå fast med syvtommer-søm: Friskoleloven er til for at sikre reel undervisnings- og skolefrihed. Det har Folketinget værnet om i årtier. Men presset er stort, og fristelsen til at forsøge at løse et kommunalt problem ved at stramme op i friskoleloven er stor – desværre har vi set eksempler på det, senest med fremrykningen af anmeldelsesfristen for nye skoler. Det er en usik – og det er langt fra sikkert at det får den ønskede virkning, tværtimod ser det ud til at give nyt brændstof i de lokale kampe om skolenedlæggelser, når man bruger en anmeldelse af en ny skole som en manifestation i debatten. TB

INDHOLD:

Velkommen
til skoleåret 07/08

Forslag til finanslov
2008 (s 2)

Statstilskuddet bliver
ikke større (s 3)

Regulering af tilskud
for 2007 (s 3)

Friskoleloven ajourført
(s 4)

REGIONSØDER: Skole-
kultur – forældrekultur
(s 5)

Lyttemøder 2007/08
(s 6)

Bestyrelsen virker kun
på bestyrelsesmøderne
(s 7)

OK 2008 – hvilken vej
blæser vinden? (s 9)

Mange nye skoler? (s 11)

Stort lønloft på fri
grundskoler (s 13)

KORT NYT
om lilleskoler og frie
grundskoler (s 14)

KALENDER (s 16)

Forslag til finanslov 2008

Ny undervisningstakst for elever i 10. kl. pr. 1. august 2008

Finanslovstaksten til frie grundskoler stiger ifølge forslaget til finanslov for 2008 med 2,14%, svarende til gennemsnitligt 865 kr. mere pr. elev i 2008 end i 2007. Men denne stigning er ikke nok til at dække stigningen i pris- lønudgifterne. Undervisningsministeriet oplyser således, at driftstilskudtaksten målt i faste priser falder med 0,5 pct. fra 2007 til 2008. Ministeriet bebuder tilsvarende fald i 2009, 2010 og 2011.

SFO tilskuddet stiger med 262 kr. pr. barn til 9.938 kr. – en stigning på 2,71%. Bygningstaxametret, der sidste år blev kraftigt reduceret, stiger ifølge forslaget med 2,45% i 2008 til 1.884 kr. – stigningen er på 45 kr. pr. elev.

Der indføres en ny undervisningstilskudstakst for elever i 10. klasse med virkning fra 1. august 2008, hvor de nye 10. klasse-bestemmelser træder i kraft. Tilskuddet til elever i 10. klasse reduceres som følge af, at eleverne skal deltage i brobygningsforløb i 2 uger. Den nye 10. klas-setakst er derfor 1.061 kr. lavere pr. elev end almindelige takst for elever over 13 år.

Når den samlede bevilling udmøntes i tilskudstakster til fællesudgifter og undervisning bliver stigningsprocenterne lidt højere, nemlig lidt over 3%. Det skal man imidlertid ikke lade sig narre af. Det skyldes tilskudsmatematikken, hvor alle skoler får et grundtilskud på 400.000 kr. – forudsat at skolen har mindst 40 elever. Grundtilskuddet reguleres ikke, men lægger beslag på en betydelig del af den samlede bevilling. Det resterende beløb anvendes til taxametertakster, som reguleres. Heraf følger at taxametertaksterne stiger mere end den samlede bevilling.

Reelt fald på 0,5% i driftstilskud.
Stigning på 2,1% dækker ikke løn- og prisstigninger

Tilskudsmatematik kan give forkert indtryk af den reelle stigning.

Hovedtal fra finanslovsforslaget

	2007	2008	stigning
<u>Driftstilskud:</u>			
Finanslovstaksten pr. elev	40.322 kr..	41.187 kr. *	2,14 %
Takst til fordeling	37.549 kr.	38.563 kr. *	2,70 %
* (beregningen er foretaget af <i>Lilleskolerne</i>)			
<u>Bygningstilskud:</u>	1.839 kr.	1.884 kr.	2,45 %
<u>SFO tilskud:</u>	9.676 kr.	9.938 kr.	2,71 %

Flexjob bidrag første kvartal 2008: 267 kr. pr. måned pr. årsværk. Stigning på 10 kr.

Barselsfond. Skolerne bidrager indirekte til finansieringen af barselsfonden, idet der er fratrukket et beløb på 8,4 mio. kroner fra den samlede bevilling, inden finanslovstaksten er beregnet. Det betyder, at barselsfonden koster os ca. 90,- kr. pr. elev.

Takster til beregning af tilskud

	2007	2008	ændring
Grundtilskud pr. elev for de første 40 elever	10.000	10.000	0 %
Fællesudgiftstilskud, takst 1 (første 220 elever)	5.143	5.315	3,34 %
Fællesudgiftstilskud, takst 2 (fra elev nr. 221)	2.057	2.126	3,35 %
Undervisningstilskud, takst 1 (elever under 13 år)	27.863	28.847	3,35 %
Undervisningstilskud, takst 2 (på/over 13 år)	36.776	38.078	3,13 %
Undervisningstilskud, takst 3 (pr. 1/8-08 for 10. kl.)	ej indført	37.017	
Bygningstilskud	1.839	1.884	2,45 %
SFO tilskud	9.676	9.938	2,71 %

OBS:
Nye takster beregnet i denne uge

OBS – nyt tal: Bemærk, at nedenstående takster er forhøjet i forhold til den information, der blev givet i sidste uge umiddelbart efter fremlæggelsen af finanslovsforslaget. Undervisningsministeriet har omberegnet taksterne mandag den 3. september, foranlediget af at FGF påpegede en fejl i beregningen af puljen til specialundervisning. Puljen skal fastholdes på samme niveau som hidtil, og derfor alene reguleres for pris- og lønstigninger samt udviklingen i elevtallet. I Finanslovsforslaget var puljen forhøjet med knap 20 mio. kroner svarende til 11,5%; men den skulle kun forhøjes med knap 7 mio. kroner svarende til 3,8%. Det betyder at der bliver 13,6 mio. kroner mere til rådighed til fordeling via taksterne.

Overgangsordning til den nye tilskudsformel fra januar 2007

Skoler, der mistede mere end 5 pct. af deres tilskud som følge af overgangen til en ny tilskudsformel pr. 1. januar 2007, modtager en kompensation for tabet i en 3-årig overgangsperiode. I 2008 afsættes der 1,2 mio. kroner til denne ordning. I 2007 blev der afsat 2 mio. kroner til ordningen.

Der er endvidere etableret overgangsordninger for de tyske mindretals skoler og for grundskolerne ved de private gymnasier. I alt blev der i 2007 anvendt 5,6 mio. kroner. I 2008 er der budgetteret med i alt 3,8 mio. kroner, svarende til ca. 41 kroner pr. elev.

10. klasseskatten – hvordan beregnes tilskuddet i praksis?

2008 vil være et overgangså, idet den nye 10. klasse først træder i kraft 1. august 2008. Hvordan beregningerne af tilskuddet vil blive håndteret i 2008 og fremover foreligger, der for indværende ikke noget endegyldigt om.

I overgangsået 2008 vil det nye 10. klasseskud i praksis blive håndteret som en efterregulering, hvor der fratrækkes et beløb pr. elev i 10. klasse for perioden august-december 2008. Lilleskolerne har beregnet fradraget til 442 kr. pr. elever.

For 2009 og fremover forventer vi, at tilskuddet vil indgå i den almindelige beregning af skolens tilskud på grundlag af indberetninger om elevtal pr. 5. september.

Men allerede nu er der i indberetningsskemaerne taget hul på det nye tilskud. På skema B, side 2, skal skolen som noget nyt særskilt angive, hvor mange elever der går i 10. klasse.

Statstilskuddet er ikke blevet større

En tabel opstillet af undervisningsministeriet med oversigt over det samlede statstilskud i hvert af årene 2000-2007, viser, at statstilskuddet pr. elev opgjort i faste priser har haft en svag faldende tendens – bortset fra 2003 og 2004, hvor tilskuddet var omkring 800,- kr. højere pr. elev end i 2007.

Tabellen omfatter ikke SFO-tilskuddet – ligesom hverken befordringstilskud eller fripladstilskud er medtaget.

Den faldende tendens er reelt større end tabellen antyder, idet befordringstilskuddet blev beskåret meget kraftigt i 2006, svarende til ca. 400 kr. pr. elev.

Det samlede statstilskud pr. elev har stort set været uændret de seneste 8 år!

2007-priser	Mio. kr.							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Elever	76.725	79.182	81.371	83.618	86.467	88.242	90.906	92.263
Driftstilskud	3.011,9	3.085,8	3.170,4	3.304,0	3.424,3	3.597,1	3.664,4	3.720,3
Bygningstilskud	171,7	180,0	184,0	186,8	191,3	195,1	183,5	169,6
Tilskud til kostafd.	35,7	35,9	36,8	36,3	34,9	32,0	30,9	34,3
Svært handicap.	60,2	64,8	79,1	91,3	102,4	2,1	1,9	
Tilskud i alt	3.279,5	3.366,5	3.470,3	3.618,4	3.752,9	3.826,3	3.880,7	3.924,2
Tilskud pr. elev i 2007-priser	42.744	42.516	42.648	43.273	43.403	43.361	42.689	42.533

Kilde: Undervisningsminister Bertel Haarders svar af 16. juli 2007 til folketingsmedlem Jørgen Arbo-Bæhr (S 5291). Beregning af tilskud pr. elev er foretaget af Lilleskolerne.

Regulering af tilskud for 2007

Driftstilskuddet for 2007 reguleres, hvis skolens elevtal pr. 5. september i år er steget eller faldet i forhold til 5. september 2006. Reguleringsbeløbet er 5/12 af finanslovstaksten svarende til 16.801 kr. pr. elev. Har skolen eksempelvis 10 elever flere i år end i 2006, modtager skolen et

Skolen tilskud for 2007 reguleres hvis elevtallet i år afviger fra elevtallet sidste år.

ekstra tilskud på 168.100 kr. med decemberraten. Omvendt hvis skolen for eksempel har 5 elever færre end i 2006, så vil der blive foretaget et fradrag på 84.005 kr. i tilskudsudbetalingen.

SFO-tilskuddet for 2007 reguleres efter samme princip som driftstilskuddet for udsving i antallet af sfo-elever i den tilskudsberettigede alder (bh.kl. - 3. klasse). Der reguleres med 4.032 kr. pr. sfo-elev der er flere eller færre i forhold til 5/9-2006. Herudover foretages der i sfo-tilskuddet desuden en regulering for skoleåret 2006/2007 på baggrund af forældrebetalingen til fritidsordningen. Den samlede forældrebetaling skal mindst svare til halvdelen af det tilskud, skolen har modtaget på grundlag af elevtallet i ordningen pr. 5. september 2006.

Bygningstilskuddet reguleres ikke.

Friskoleloven ajourført

Fremrykket anmeldelsesfrist for nye skoler

Ændringslove vedtaget i folketingsåret 06/07 er skrevet ind i lovbekendtgørelsen pr 8. juli. Tilskudsbekendtgørelsen er også ændret som følge af fremrykket frist for anmeldelse af nye skoler

Ændringerne vedrørende dagtilbud i frie grundskoler og den fremrykkede anmeldelsesfrist for oprettelse af nye skoler er nu skrevet ind i friskoleloven. En ajourført lovbekendtgørelse er udstedt pr. 8. juli. Lovbekendtgørelsen er tidligere udsendt til skolerne, men kan også hentes på vores hjemmeside – se link nedenfor.

Ny mulighed for at oprette børnehaver/dagpasning for børn der er fyldt 3 år.

Dagtilbudsloven afskaffede de såkaldte puljeordninger. I stedet for er der skabt mulighed for, at en fri grundskole kan oprette "privatinstitutioner" eller etablere "privat dagpasning" for børn, der er fyldt 3 år, men endnu ikke begyndt i børnehaveklassen. Ordningerne kan oprettes efter kriterier som kommunerne er pligtige til at opstille og privatinstitutionerne modtager kommunale tilskud beregnet på grundlag af de kommunale udgifter i tilsvarende institutioner. I friskoleloven er § 36 a ændret som følge af den nye dagtilbudslov. Undervisningsministeriet har pr. 6. juli udsendt en "Orientering om de frie grundskolers mulighed for at varetage opgave som privatinstitution, jf. § 36 a i lov om friskoler og private grundskoler"

Anmeldelsesfristen for oprettelse af nye skoler er fremrykket til 15. august året før skolen ønsker at modtage tilskud. Tidligere var fristen 1. februar i kalenderåret, hvor skolen ønskede at starte. Denne ændring er nu skrevet ind i loven.

Tilskudsbekendtgørelsen ændret

Tilskudsbekendtgørelsen er ligeledes ændret som følge af den fremrykkede anmeldelsesfrist. Mens loven beskriver rammerne for de frie grundskoler, fastsætter tilskudsbekendtgørelsen de specifikke regler, blandt andet for oprettelse af nye skoler, der ønsker at modtage statstilskud.

Ændringerne angår fristerne for indbetaling af depositum samt fristerne for indsendelse af oplysninger i forbindelse med anmeldelsen. Depositum betales i to rater – 20.000 kr. ved anmeldelsen pr. 15. august og 10.000 kr. pr. 1. februar i det skoleår der ønskes tilskud. Udkast til vedtægter indsendes ligeledes 1. februar, mens resten af anmeldelsesoplysningerne skal indsendes 1. juni.

Øvrige ændringer vedtaget af Folketinget træder i kraft 1. august 2008

Næste år træder 10. klassebestemmelserne i kraft.

Rammerne for 10. klasse blev, som bekendt, ændret af Folketinget i foråret 2007. I fortsættelse af ændringer af folkeskoleloven og vejledningsloven blev friskoleloven også ændret. Disse ændringer træder imidlertid først i kraft 1. august 2008 og er derfor ikke indskrevet i den ajourførte lovbekendtgørelse. Den nye ordning om obligatorisk brobygning får dog indflydelse på tilskudsudmålingen allerede i 2008, idet der fratrækkes et lille beløb som modregning for den mindredgift til undervisning skolerne opnår, når eleverne er i obligatorisk brobygning og praktik – modregningen vil i sidste ende ske overfor de skoler, som har elever i 10. klasse.

Lovene er vedtaget af folkettinget, men skrives først ind i friskoleloven senere.

LINK

- Ajourført friskolelov:

http://www.lilleskolerne.dk/redskaber/lovgivning/friskoleloven_08072007.html

- Ændringer i tilskudsbekendtgørelsen af tidsfrister vedr. anmeldelse af nye skoler:

http://www.lilleskolerne.dk/redskaber/lovgivning/tilskudsbktg_20062007_anmeldfrister.html

Regionsmøder 2007:

Skolekultur – forældrekultur

Fyraftensmøde,
kl. 17-21

Hvad kan skolens bestyrelse og ledelse gøre?

- For at styrke forældrenes engagement i skolen? Hvad giver næring?
- For at fastholde og udvikle et levende demokrati?
- For at skabe forståelse for at indflydelse, engagement og ansvar hænger sammen?
- For at synliggøre skolens værdier – konkret i den praksis der dagligt udfolder sig?

MØD
bestyrelsesmed-
lemmer og skolele-
der fra andre skoler

Den magiske formel, der besvarer sådanne komplekse spørgsmål, må hver enkelt skole udvikle sin egen version af. Formålet med regionsmøderne er at støtte og inspirere bestyrelsens og ledelsens arbejde med at finde "formlerne".

Det er en løbende proces, hvor det afgørende er holdningen og indsatsen fra bestyrelse, skoleleder og medarbejdere. Og den underliggende forståelse: at det kun er gennem en aktiv indsats og engagement i skolen, at man kan gøre en forskel og opnår indflydelse.

Men hvordan? Hvad kan man gøre? Det er emnet for regionsmøderne i efteråret 2007.

Gratis

Indhold

- 17.00 Velkomst og præsentation
- 17.10 Eksempler – erfaringer
- Bestyrelsesmedlem og skoleleder fortæller om erfaringer med tiltag, der sigter på at styrke af engagement og en aktiv skole- og forældrekultur
- 17.40 Gruppedrøftelser - egne erfaringer – inspiration fra oplægget
- 18.30 Spisning
- 19.30 Bestyrelsens rolle og opgaver
- Oplæg om bestyrelsens positioner: Beslutningstager – formidler – igangsætter – kontrol – ideudvikler – arbejdskraft? - i en aktiv skolekultur med et levende demokrati
- 20.00 Café- /gruppedrøftelser om dilemmaer, udfordringer og egne erfaringer
- 20.55 Afslutning

God mulighed for
erfaringsudveksling

Hør hvordan andre
har grebet tingene
an

Oplev en anden
skole

Hvem: Regionsmøderne henvender sig til bestyrelsesmedlemmer og skoleledere. Forældre og andre medarbejdere med interesse i emnet er naturligvis velkomne.

Få en god aften
sammen med dine
bestyrelseskolleger
og din skoleleder

Hvornår, kl. 17-21	hvor	oplæg
5. november	Randers Lille Skole	leder og bestyrelsesmedlem fra Randers Lille Skole
7. november	Ryparken Lille Skole	leder og bestyrelsesmedlem fra Humlebæk Lille Skole
14. november	Roskilde Lille Skole	leder og bestyrelsesmedlem fra Holbæk Lille Skole

Vært og facilitator: Lilleskolerne ved Torben Berg og Peter Højgaard Pedersen

Få masser af ny in-
spiration med hjem

Tilmelding: På vedhæftede blanket – eller ved mail til jeanette@lilleskolerne.dk

Pris: Gratis, inkl. spisning – man betaler dog selv transport og drikkevarer

Vi ses i Randers,
Roskilde og Køben-
havn

Venlig hilsen
Torben Berg

Peter Højgaard Pedersen

Lyttemøder 2007/08:

DIALOGMØDE:

- Hvad sker der - hvad kan vi bruge Lilleskolerne til?

Hvad er I optaget af i bestyrelsen og ledelsen lige nu? Hvilke forventninger har I til Lilleskolerne? Hvad kunne I tænke jer at tale med os om?

Formålet med lyttemøderne er:

1. At vi i Lilleskolernes bestyrelse får større viden om, hvad skolerne forventer af foreningen.
2. At I på skolerne får mulighed for at trække direkte på den viden vi har, samt diskutere den service foreningen leverer og de synspunkter vi arbejder for som skoleforening.

Møderne giver inspiration og brugbare ideer til vores arbejde i Lilleskolernes bestyrelse.

Sådan foregår lyttemøderne:

- Tidspunkt og indhold aftales fra møde til møde. Der er som regel tale om et aftenmøde af et par timers varighed – ofte i tilknytning til et ordinært bestyrelsesmøde på skolen.
- Skolen henvender sig sekretariatet for at bestille et "lyttemøde" – og oplyser samtidigt et par datoer, hvor mødet kan holdes. (Send evt. en fax med)
- Sekretariatet melder i løbet af få dage tilbage med bekræftelse af dato og oplysning om, hvem fra Lilleskolernes bestyrelse, der kommer på besøg.
- Vi tager kontakt til skolens formand/ leder med henblik på at aftale dagsorden for mødet, herunder hvilke emner man eventuelt ønsker belyst.
- Besøget gennemføres.
- Vore bestyrelsesmedlemmer skriver et notat fra mødet – og indtrykkene fra alle besøg i skoleåret 07/08 samles og diskuteres i Lilleskolernes bestyrelse, som på den baggrund eventuelt igangsætter nye initiativer og/eller ændrer allerede eksisterende tilbud.

Vi glæder os til at møde jer.

*Venlig hilsen
Bestyrelsen*

PS: Vi har begrænset kapacitet – "først til mølle" princippet gælder.

-----FAX: 7020 2643-----

Lytte- /dialogmøde: Hvad optager os – hvad forventer vi af Lilleskolerne?

JA-tak vi vil gerne have besøg og tale om:

- Hvad vi er optaget af for tiden – hvor trykker skoen hos os lige nu?
- Hvad vi forventer at få ud at være medlem af *Lilleskolerne?*
- Hvad betyder fællesskabet i skoleforeningen – er "Lilleskolernes Profil" stadig gyldig?
- og meget, meget mere

Mødedagen skulle meget gerne være en af disse datoer:

- a) _____ kl. _____
b) _____ kl. _____
c) _____ kl. _____

Venlig hilsen

SKOLE: _____

Medlemmer af Lilleskolernes bestyrelse besøger medlems-skolerne

Formålet er at lytte til medlemmernes ønsker:

- hvad forventer skolerne af os?

- hvad skal vi kæmpe for?

- hvilke tilbud er der mest brug for?

Skolerne bestemmer tid, sted og emner – to bestyrelsesmedlemmer møder op til dialog og ....

Lilleskolerne har formuleret "10 bud for godt bestyrelsesarbejde", som vi blandt andet bruger på Intramødet for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer. De "10 bud..." er ingen bibel – meningen er blot, at sammenfatte nogle erfaringer i 10 gode råd, som man kan tage med, diskutere og lade sig inspirere af. Bestyrelsesposten bringer i løbet af skoleåret 07/08 en klumme om hvert af de 10 bud. Klumme skrives af 10 personer med erfaring fra ledelse på lilleskoler.

10 bud for godt bestyrelsesarbejde

1. Du skal varetage skolens interesse
2. Du er bestyrelsesmedlem – du er ikke forældre og heller ikke repræsentant for en gruppe af forældre eller andre særinteresser
3. Du er med til at træffe beslutninger om skolens fremtid og skal arbejde for at sikre skolens fortsatte eksistens
4. Du har et personligt ansvar
5. Du skal være saglig og fornuftig – pragmatisk og afbalanceret i forhold til idealer og de faktiske vilkår
6. Beslutningerne træffes på bestyrelsesmøderne på et fyldestgørende grundlag - der kan ikke træffes beslutninger mellem bestyrelsesmøderne
7. Ansvars- og opgavefordelingen mellem bestyrelse og skoleleder skal holdes klar og respekteres – bestyrelsen er hverken personaleleder, sagsbehandler eller pædagogisk leder
8. Du er ikke klageinstans og bestyrelsen er ikke et ankenævn for beslutninger truffet af andre på skolen som har kompetence til at træffe beslutninger
9. Du har tavshedspligt og skal være opmærksom på din habilitet
10. Du er en del af skolens valgte ledelse og repræsenterer skolen som undervisningsinstitution – du har aldrig fri

Bestyrelsen virker kun på bestyrelsesmøderne

Søren Hansen har valgt at causere over det sjette bud, der pointerer at der ikke kan træffes beslutninger mellem bestyrelsesmøderne

Af Søren E. Hansen, skoleleder og medlem af flere bestyrelser

Jeg har valgt det sjette bud - "Bestyrelsen virker kun på bestyrelsesmøderne" - fordi det for mig udtrykker kernen, og dilemmaet, i bestyrelsens rolle: At holde den nødvendige afstand til skolens drift og alligevel i fællesskab kunne udvise handlekraft.

Det kan være svært at forstå for nye bestyrelsesmedlemmer, der jo tit har deres egne børns trivsel og engagementet i skolens hverdag som motivation for at gå ind i bestyrelsesarbejdet. Der er sikkert også nogle, der mister lysten, når man skal over på skolen en mørk novemberaften og diskutere spidsfindige vedtægtsændringer, tilskudsstigninger og lønpolitik, når man heller vil snakke om de gamle engelskbøger, de nye computere og den manglende vikardækning i 4. klasse.

Bestyrelsen ud af dagligdagen

På mange skoler er bestyrelsen involveret i den daglige drift, som sagsbehandlere, klageinstanser for forældre og lærere, praktiske medarbejdere, økonomimedarbejdere m.m. Det er der sikkert mange gode grunde til – skoler kan være nystartede, der kan være lederskift, ressource- eller personalemangel, men ideelt er det ikke. Det er forstyrrende for både ledelse og medarbejdere, hvis bestyrelsesmedlemmer i bedste mening dukker op i arbejdstiden og spørger efter oplysninger eller – endnu værre – sætter kollegerne i arbejde uden om ledelsen.

Det kan modsat være ligeså forstyrrende, hvis bestyrelsesmedlemmer har påtaget sig opgaver for skolen, der så - fordi medlemmerne jo formodentlig også har et liv uden for skolen - ikke lige bliver løst eller ikke følges til dørs – det være sig indkøb af musikinstrumenter, planlægning af forælderrensøring eller ansøgninger til fonde.

Bestyrelsen handler samlet

Risikoen er, at skolen får en bestyrelse, hvor enkeltmedlemmerne arbejder i hvert deres hjørne

med egne kæpheste og småprojekter, uden at bestyrelsen som helhed har mulighed for at få overblik eller retning. Derfor er "bestyrelsen arbejder kun på møderne" ikke kun et praktisk eller effektivt begrundet bud, men i lige så høj grad et demokratisk. Bestyrelsen må sikre, at enkeltmedlemmer arbejder for skolen som helhed!

Men hvad skal bestyrelsen så bruge sit engagement og talent på?

... bestyrelsesmedlemmer har formodentlig også et liv uden for skolen ...

Bestyrelsen skal sørge for strategien

Med en forslidt metafor skal bestyrelsen sørge for skibets sødygtighed og fastsætte destinationen – ledelsen skal udstikke kursen. Det kan bl.a. gøres ved at bestyrelse og ledelse udarbejder nogle langsigtede overordnede mål og strategier – f.eks. i form af 5-årsplaner. Her kan målsætninger for skolens udvikling med elevtal, skolens omdømme, bygninger, personale og meget andet skrives ind og fungere som overordnet rettesnor for ledelsens videre arbejde med skolens udvikling. Det kan godt være at det koster lidt tid "up-front"; men det vil på længere sigt gøre bestyrelses- og ledelsesarbejdet mere effektivt og sammenhængende. På de fleste skoler vil der i bestyrelsen eller ledelsen sidde kompetente folk, der kan strikke sådan en proces sammen – ellers kan skolen få hjælp udefra, fra andre skoler, fra foreningen eller fra konsulenter.

Bestyrelsen skal finde balancen mellem viden og vilje

Men hvordan kan bestyrelsen få den nødvendige viden – på afstand – i skolens liv? Eller sagt på anden måde, føre kontrol og tilsyn? Den skal selvfølgelig bede lederen om de nødvendige informationer! Disse kan lederen give på mange måder, via nyhedsbreve, via rapporter eller som orienteringspunkter på møderne. Det er en af ledelsens vigtige opgaver at sortere informationer og servicere bestyrelsen med de relevante informationer – der er rigtig meget overflødig information på en skole!

I fællesskab kan man blive enige om nogle fælles arbejdsplaner – alt fra likviditetsbudgetter og udvikling i børnetal til sygestatistikker og inventarlistes – som jævnligt opdateres og udleveres. Herudover kan bestyrelsen lave en plan for hvilke områder af skolen den vil have nærmere indsigt i hvornår. Men der er grænser for hvad en bestyrelse kan nå at sætte sig ind i på 6 årlige møder! Nogle gange er problemet, at bestyrelsen har viden – og møder – nok, alligevel skal den træffe svære, upopulære eller risikofyldte beslutninger. Her hjælper ikke viden, men vilje!

... der er rigtig meget overflødig information på skoler ...

Det er en af ledelsens vigtige opgaver at sortere informationer og servicere bestyrelsen med de relevante informationer

Den strategiske konversation

Men måske er det bestyrelsens vigtigste rolle i disse år med standardiseringer og centraliseringer at politisere skolen. Det vil sige at have holdninger til det at lave skole og at melde disse ud, at udvikle den enkelte skoles særpræg og profil i dialog, så både forældre og ansatte kan forstå det. Det kan gøres ved at arbejde med politikker eller værdier, ved holde dialogmøder, ved at lave evalueringer m.m. Bestyrelsen skal også turde problematisere og perspektivere skolens liv og vilkår i.f.t. den skolepolitik, der føres lokalt og nationalt. Her kan bestyrelserne få hjælp udefra:

Som forening vil Lilleskolerne gerne hjælpe bestyrelserne med at kunne begribe sammenhængen mellem den enkelte skoles eksistens og den politiske udvikling. Begge steder skal vi slås for den levende, frie og unikke skole.

der skal holdninger til...

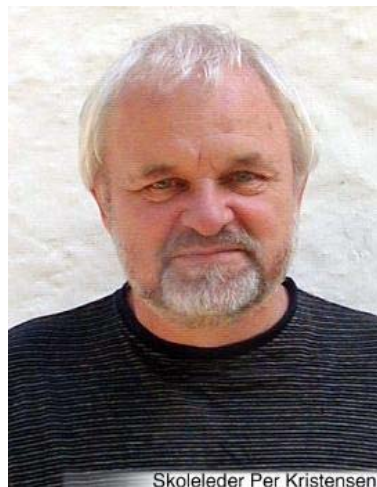
det handler om at udvikle skolens særpræg og profil i dialog så både forældre og ansatte kan forstå det....

Søren E. Hansen,

er Skoleleder Den Lille Skole, www.denlilleskole.dk, næstformand Lilleskolerne www.lilleskolerne.dk, næstformand Københavns Åbne Gymnasium, www.opengym.dk og bestyrelsesformand for "Isbryderen", www.isbryderen.dk

OK 2008 – Hvilken vej blæser vinden?

Fællesrådets formand, Per Kristensen, kommenterer de kommende overenskomstforhandlinger med udgangspunkt i syv spørgsmål fra Bestyrelsesposten

Skoleleder Per Kristensen

Af Per Kristensen

Spørgsmål fra Bestyrelsesposten v. Peter Højgaard Pedersen

1. Hvilke emner bliver centrale – lønnen?

Mere i lønposen til de offentligt ansatte har været et af sommerens store emner. Hvilken rolle forventer du, at lønnens størrelse vil spille ved overenskomstfornyelserne i 2008?

Hvilke andre emner forventer du bliver centrale ved fornyelsen af lærernes overenskomst?

Det ligger i kortene, at der bliver opgør og slagsmål i lønspørgsmålet, for så vidt angår alle offentligt ansatte. Det særlige ved forårets overenskomstforhandlinger vil være, at der vil være massive forventninger om særlige lønstigninger til visse grupper blandt de offentligt ansatte – de der arbejder i sundhedssektoren. De forventninger er jo godt og grundigt stimuleret fra visse politikere. Så vil vi altså formodentlig komme til at se mere åbenlyse opgør mellem de lavtlønnede offentligt ansatte, og de der har middel eller høj løn. Men intet tyder vel på, at særligt lærerne skulle stå til lønspring. Blandt de ting, der i særlig grad komplicerer hele ok-spillet, er den politiske indblanding – ”5000 mere om måneden til sundhedsassistenter” – og vel også modsætningerne mellem grupper af offentligt ansatte. Det sidste forstået på den måde, at ingen fagforeningsformand vil holde sig tilbage på egne medlemmers vegne, for at andre kan få.

Jeg tror på, at arbejdstidsaftalerne bringes i spil i folkeskolens forhandlinger. Hvilken afsmitning det får for forhandlingerne på vores område kan der kun gisnes om.

Det bliver slagsmål om lønnen;

men lærernes arbejdstidsregler kan også blive et tema

2. Lønudgifternes betydning.

For skolerne har lønniveauet og de samlede lønudgifter meget stor betydning. Hvordan vil en kraftig stigning i de offentligt ansattes lønninger påvirke de frie grundskoler?

70 procent af en skoles udgifter er normalt lønudgifter. Så denne post er vigtig. Naturligvis. Ca. 25 procent af en fri skoles udgifter bliver via skolepenge betalt af skolens forældre. Jo højere bruttoudgifter, jo højere forældrebetaling.

De frie grundskoler følger i tilskud udgifterne i folkeskolen. Højere lønninger i folkeskolen betyder højere tilskud til fx den enkelte lilleskole. Men vi taler her om lønsumstal for den enkelte skole. Hvad vi i særlig grad frygter, er at folkeskolen kan effektivisere – læs: Få mere og bedre kvalitet for lønkronerne – og vi samtidig efterlades med mere stive og rigide aftaler, som gør at vi ikke kan følge denne proces.

Udtrykt på en anden måde: En højeffektiv og billig folkeskole giver mindre tilskud til den frie skole.

En billig og effektiv folkeskole sætter de frie grundskoler under pres

3. Hvem forhandler overenskomsterne?

De generelle lønstigninger og en række andre overordnede spørgsmål, aftales på topniveau mellem Finansministeren og hans embedsmænd på en ene side af bordet og chef-forhandlerne Centralorganisationernes Forhandlingsudvalg på den anden side. Men hvem er deltagerne i forhandlingerne om overenskomst for lærerne på de frie grundskoler, når det kommer til de konkrete regler, som skolerne skal arbejde under?

Overenskomsten for lærerne, børnehaveklasselederne og lærerne indgås mellem finansministeriet og Lærernes Centralorganisation. For en skole er det en betingelse for at være berettiget til tilskud, at den statslige overenskomst for disse medarbejdere følges.

Undervisningsministeriets forhandlingskontor giver de relevante input til finansministeriet under forhandlingsforløbet. Via dette kontor sikres det, at ønsker vi måtte have i sektoren om

De frie skolers organisationer har ikke vetoet; men de sidder med og bliver reelt inddraget

en overenskomst, der tager hensyn til udviklingen af vores område, kommer til forhandlernes kendskab. Men i selve forløbet vil der altid være mange overordnede og tværgående hensyn, der kan vanskeliggøre, at særlige ønsker fra vores verden kan få en gang på jorden.

De frie skolers skoleorganisationer "sidder med" under de endelige forhandlinger, når det gælder den særlige organisationsaftale for vores område. Vi har ikke vetoret, men bliver reelt inddraget.

4. Hvor har Fællesrådet indflydelse?

Hvilke områder i lærernes overenskomst er Fællesrådet i stand til at øve reel indflydelse på – løn, arbejdstid, efteruddannelse...? Hvor er indflydelsen størst – og hvor stor er den?

Gennem årene er der eksempler på indflydelse. Mulighederne er størst, når vi ændrer i de aftaler, der kun gælder vores område – typisk arbejdstidsaftale og planlægningsbestemmelser. Det er en klar udfordring at afstemme synspunkterne inden for den frie skoles verden, så de forskellige skoleforeninger – grundskoleområdet – efterskoleområdet – hus og håndarbejds-skolerne – ikke trækker i hver sin retning. Det er endvidere af afgørende betydning, at paraplyorganisationen via skoleforeningerne, via Lilleskolerne, får de ønsker ind om overenskomstændringer, som opleves på skolerne.

Efteruddannelse har hidtil været skolernes individuelle sag. Jeg aner ikke, om spørgsmålet kommer til at spille ind ved det kommende ok-forløb. Men jeg ved, at området kalder på den største opmærksomhed.

Sammenfattende vil jeg sige, at skoleforeningerne via Fællesrådet har indflydelse. Vi mødes med lydhørhed – men det kræver hårdt arbejde og klar argumentation. Men der er i undervisningsministeriets forhandlingskontor meget stor vilje til at bakke op bag overenskomster, der muliggør at skolerne kan arbejde reelt frit og udnytte de pædagogiske frihedsgrader, vi faktisk har.

Mange forskellige organisationer indenfor de frie skoler kan gøre det svært at trække på samme hammel

Undervisningsministeriet bakker op om at aftalerne ikke må blokere fra friheden

5. Hvordan informeres skolerne?

Hvordan bliver skolerne holdt orienteret undervejs i forhandlingerne – og hvordan bliver skolerne orienteret om resultaterne af forhandlingerne?

Skoleforeningernes bestyrelser holdes orienteret undervejs. Men der er jo ingen "afstemning" om ok-resultatet på statens side af bordet, og resultatet er ikke i hus før alle elementer er på plads. Sagt på en anden måde: Alle delresultater vil altid være i spil indtil sidste punktum sættes.

Undervisningsministeriet er forpligtet til at orientere skolerne om forhandlingernes resultat, så der kan tages højde herfor i kommende budgetlægning og planlægning. Der er tradition for, at Fællesrådet sammen med den faglige organisation (FSL) på informationsmøder gennemgår resultaterne og den sammenhæng de er skabt i. Disse møder henvender sig typisk til skolens ledelser og tillidsrepræsentanter. Og med ledelse menes bestyrelse og skoleleder.

Først til sidst når alle brikker er faldet på plads ved vi noget

Tradition for informationsmøder

6. Forenkling af arbejdstidsreglerne og Lilleskolernes forslag.

Lilleskolerne har jo stillet forslag om at forenkle arbejdstidsreglerne ved at simpelthen at lade det nuværende meget komplicerede regelsæt udgå og i stedet konstatere, at vi har en 37 timers arbejdsuge og så i øvrigt lade det være op til skolerne selv at tilrettelægge opgaverne på grundlag af de regler, der allerede findes i lovgivning og retspraksis. Hvordan ser Fællesrådet på forslaget og hvad sker der med Lilleskolernes forslag?

Fællesrådet har behandlet forslaget, og der er enighed om at arbejdstidsreglerne for lærerne er vanvittig komplicerede og skal forenkles. Og det skal ske ved, at vi forfølger det endelige mål, som Lilleskolerne har formuleret.

Lilleskolernes forslag om forenkling af arbejdstidsreglerne bakes op

7. Forenkling af lønreglerne?

Reglerne på lønområdet er blevet så mange og så komplekse, at man efterhånden kan tvivle på om det overhovedet er muligt at beregne en korrekt løn og pension. Det er jo et alvorligt problem for skolernes administration og ledelse, men så sandelig også for medarbejderne. Den enkleste løsning ville selvfølgelig være at afskaffe alle detalreglerne og i stedet indføre få faste satser, herunder selvfølgelig et pensionsbidrag og lade resten være

Forenkling af lønreglerne er et stort

op til parterne selv ude på skolerne. Det er jo nok utopisk – men hvilke forenklinger af lønadministrationen kan vi gøre os håb om ved de kommende forhandlinger – hvad vil Fællesrådet arbejde for?

Der er mange unødvendige detaljer i lønreglerne. Normalt "koster" det at fjerne sådan en detalje. Og det er den praksis, der er skyld i, at jeg ikke bare kan love få og enkle regler. Vi så helst alle lønregler kunne stå på et enkelt A-4 ark. Men den situation ligger ikke lige forude. Der er mange interesser bag de komplicerede regler. Vi ved med sikkerhed, at de beslaglægger alt for megen dyr arbejdstid at administrere på skolerne.

Så vi vil forfølge målet: Få og gennemskuelige regler, der skaffer fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelse og enkel administration.

Per Kristensen

er formand for Frie Grundskolers Fællesråd og har tidligere været skoleleder på Holbæk Lille Skole og på Den Alternative Skole.

Frie Grundskolers Fællesråd, www.fgf.dk er en paraplyorganisation for 6 skoleforeninger: Lille-skolerne, Danmarks Privatskoleforening, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Private Gymnasier og studenterkurser og Foreningen af Kristne Friskoler.

ønske; men det ligger tungt med hensyn til at opnå få, enkle og gennemskuelige regler, som medarbejderne kan overskue og skolerne kan administrere uden alt for store omkostninger

Mange nye skoler?

28 nye skoler anmeldt til start i 2008 – men hvordan forholder det sig egentlig med de frie grundskolers andel af elever og skoler?

Trods den fremrykkede anmeldelsesdato er rekord mange nye skoler anmeldt til start i 2008 – men måske skyldes det høje tal netop, at den fremrykkede dato afføder et ønske om at sikre sig muligheden for at oprette en ny skole?

Dermed kommer anmeldelserne til at spille en rolle i de politiske beslutningsprocesser i kommunerne. Hensigten var ellers at gøre det vanskeligere at oprette nye skoler, hvilket specifikt fremgik af den politiske aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforening, som var grundlaget for lovændringen der fremrykkede anmeldelsesfristen.

I medierne kan man høre, at eleverne flygter fra folkeskolen til de frie grundskoler? Og man hører politikere, der antyder, at forældre reagerer helt urimeligt på kommunernes planer om at nedlægge en folkeskole, når de i stedet opretter en fri grundskole på samme adresse? Imidlertid er det kun 1/3 af de nyoprettede frie grundskoler, der afløser en nedlagt folkeskole. Derfor kan man med rette spørge, om der reelt er problem, som kræver lovindgreb? Og er det friskoleloven eller de kommunale love der er noget galt med?

Ser man på udviklingen i de seneste 10 år i perioden 1996-2006 tegner der sig et lidt mere nuanceret billede:

- Folkeskoler: Der er blevet 86 færre folkeskoler – 147 er nedlagt mens 61 nye er oprettet.
- Frie grundskoler: Der er blevet 74 flere frie grundskoler – 43 er nedlagt, mens 117 nye er oprettet.
- 40 af de 117 nye frie grundskoler er oprettet på samme adresse som en folkeskole, der umiddelbart forinden er nedlagt.
- I 1996 gik ca. 12 pct. af eleverne i grundskolen på en fri grundskole. I 2006 var andelen vokset til ca. 13 pct. I 1996 var der i alt 590.000 elever i grundskolen. I 2006 var antallet af elever i grundskolen vokset til ca. 687.000 elever.
- Skolestørrelsen øges. Såvel i folkeskoler som på de frie grundskoler kommer der flere elever på hver skole. Det gælder også på vore medlemskoler, hvor den gennemsnitlige skolestørrelse er steget fra 110 elever i 1996 til 135 elever i 2006 – samtidigt med at antallet af medlemskoler, bl.a. på grund af nyoprettelser, er vokset med 10 skoler.
- Geografi spiller en rolle – og illustrerer, at der er mange andre motiver end skolenedlæggelser til at oprette en ny skole:
  - Der er nedlagt flest folkeskoler i Fyns Amt, Storstrøms Amt, Ringkøbing Amt og Nordjyllands Amt.
  - Der er især oprettet nye folkeskoler i Frederiksborg Amt og Roskilde Amt.
  - På folkeskoleområdet er der oprettet flere såkaldte 10. klassecentre – det drejer

Kun 1/3 af de nyoprettede skoler afløser en nedlagt folkeskole

På 10 år er der oprettet 61 nye folkeskoler, mens 147 er nedlagt

På 10 år er det oprettet 117 nye frie grundskoler, mens 43 er nedlagt

Skolestørrelsen stiger over hele linjen

Geografi spiller en rolle

- o sig i hvert fald 13 af de nyoprettede folkeskoler er 10. klassecentre.
- o Der er især oprettet nye frie grundskoler i Københavns Kommune, Storstrøms Amt, Fyns Amt og Viborg Amt.

Andelen af nye elever næsten uændret

De frie grundskolers andel har de seneste tre år ligget meget stabilt med lidt flere 8.000 elever, svarende til lidt over 12%. Tabellen viser antal elever i 1. klasse 2002-2006 samt det forventede elevtal i 07/08.

	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	forventet 2007/08
alle skoler	70.495	68.346	68.947	67.190	67.342	67.500
folkeskoler	62.495	60.320	60.818	58.936	58.968	59.000
frie grundskoler	7.871	7.907	8.004	8.098	8.187	8.200
frie grundskolers andel	11,2%	11,6%	11,6%	12,1%	12,2%	12,1%

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse, 6. juli 2007

Stort lønloft på de frie grundskoler

11,5% steg lønningerne på de frie grundskoler 2006 til 2007. Der er tale om en markant lønstigning, hvilket fremgår af, at lønningerne på efterskolerne i samme periode kun steg med 4,1%. Det fremgår af en statistik fra Personalestyrelsens forhandlingsdatabase, der illustrerer lønudviklingen fra 2. kvartal 2006 til 2. kvartal 2007. Nedenfor bringes et uddrag.

Det vides ikke hvor meget, der skyldes reel vækst i løntillæg og hvor meget, der kan tilskrives større opmærksomhed omkring indrapportering til og kvalitetssikring af statistikken.

Statistikken omfatter såvel lærere som ledere.

Lilleskolerne følger op på statistikken, når vi udsender et skøn over skolens statstilskud for 2008. Sammen med overslaget informerer vi om skolens placering med hensyn til lokale løntillæg sammenlignet med andre lilleskoler og frie grundskoler.

Lærerne på de frie grundskoler har fået en markant lønfremgang det seneste år

Frie grundskoler - lærere m.fl

	Årsværk	Løn	Samlet pensionsbidrag	Faste tillæg	Variabile ydelser	I alt	Gennemsnit	Pct. stigning
		1000 kr.						
2. kvartal 2007	7.383	2.263.349	392.512	170.680	106.881	2.933.422	397.348	11,5
2. kvartal 2006	7.540	2.180.332	348.230	114.704	44.683	2.687.951	356.506	

Efterskoler m.v. – lærere m.fl.

	Årsværk	Løn	Samlet pensionsbidrag	Faste tillæg	Variabile ydelser	I alt	Gennemsnit	Pct. stigning
		1000 kr.						
2. kvartal 2007	3.810	1.161.461	200.124	87.312	42.554	1.491.451	391.416	4,1
2. kvartal 2006	3.481	1.022.130	174.333	77.665	34.467	1.308.596	375.979	

Kilde: Personalestyrelsen – FGF. Uddrag af forhandlingsdatabase.
Forkortet uddrag redigeret af Lilleskolerne

KORT NYT

om lilleskoler og frie grundskoler

Ny næstformand for Lilleskolernes bestyrelse

To profiler forlader bestyrelsen

Søren E. Hansen er blevet valgt som næstformand for Lilleskolernes bestyrelse, efter Inger Kvist, der har beklædt posten i flere år. Men kort før sommerferien meddelte Inger Kvist, at hun efter grundige overvejelser havde besluttet at udtræde af bestyrelsen – for at få bedre tid de mange andre opgaver – og derfor ønskede en pause fra skoleforeningsarbejdet. Inger Kvist er skoleleder på Lilleskolen i Odense og har været medlem af Lilleskolernes bestyrelse siden 2000. Inger Kvist sidder også i Fordelingssekretariatets bestyrelse som én af de fem medlemmer Frie Grundskolers Fællesråd udpeger. Som kandidat til at efterfølge Inger Kvist i Fordelingssekretariatets bestyrelse opstiller Lilleskolerne Gitte Baaring Hansen, skoleleder på Helsingør Lille Skole.

Dorte Albæk forlod også Lilleskolernes bestyrelse op til sommerferien, fordi det var blevet umuligt at finde tid til bestyrelsesarbejdet i Lilleskolerne, hvor hun har været med siden 2000. Dorte Albæk var i mange år formand for Århus Friskoles bestyrelse, men er nu forældre og bestyrelsesmedlem på Den Lille Skole samt lærer på en fri grundskole.

Suppleanterne Anette Pedersen og Susanne Wilk er trådt ind på de to bestyrelsespladser.

Lilleskolernes formand, Torben Berg, udtrykker forståelse for, at man må prioritere sin tid, men ærgrer sig over at to dygtige og indsigtfulde bestyrelsesmedlemmer træder ud, og tilføjer, at både Inger og Dorte har gennem årene været meget aktive og bidraget med arbejdskraft, analyser og synspunkter i bestyrelsesarbejdet og diverse udvalg.

Inger Kvist og Dorte Albæk er stoppet i Lilleskolernes bestyrelse

Suppleanterne træder ind.

Søren Hansen ny næstformand

Lilleskolerne er klar med ny kandidat til Fordelingssekretariatets bestyrelse

Galten Friskole

Anders Terp er tiltrådt som skoleleder 1. september. Skolens hidtidige leder, Peter Nyeng, op-sagde kort før sommerferien sin stilling for at blive skoleleder på en friskole. Anders Terp kommer fra en lærerstilling på Interskolen i Århus. Skolens bestyrelse ser optimistisk på fremtiden. Man oplyser, at der er god tilgang på de yngste trin, men elevtallet på ca. 40 elever ligger dog i underkanten af det budgetterede. Økonomien er anstrengt, men bestyrelsen har i de seneste måneder iværksat en række tiltag, som man forventer sig meget af.

Gribskov Skole

Bestyrelsen har konstitueret Malene Falck som skoleleder efter at Kim Hermansen er fratrukket efter gensidig aftale med bestyrelsen. Kim Hermansen kom til skolen i vinters, hvor han afløste skolens mangeårige leder, Susanne Borup. Malene Falck har hidtil være lærer på Gribskov Skole.

Humblebæk Lille Skole 40 år

Skolen markerede sit 40 års jubilæum med en reception fredag, den 24. august om eftermiddagen – det forlyder, at festlighederne samlede elever, medarbejdere og forældre fra næsten alle årgangen til en rigtig lilleskole-fredags-bar....

Rørvig Friskole

Anne Marie Sandager er blevet ansat som ny skoleleder på Rørvig Friskole. Anne Marie har hidtil været viceskoleleder og tager over efter Peter Svarre, der er efter længere tids sygdom.

Rynkeby Lille Skole/ Rynkeby Friskole

Rynkeby Lille Skole, der netop har besluttet at ændre navnet til Rynkeby Friskole, har ansat Anette Hyttel som ny skoleleder. Lederskiftet kommer efter at skolens hidtidige leder, Else Kjøl-ler, fratrukket efter et langvarigt sygefravær. Konstitueret skoleleder Jack Frederiksen fortsætter på skolen som lærer og souschef. Anette Hyttel kommer med erfaringer fra både det kommunale og amtsskolesystem.

Norddjurs Friskole

Norddjurs Friskole har ansat Jørgen Fønss Bach som skoleleder efter John Flyvholm, der har fået job som skoleleder på Elise Smiths skole i Århus. Jørgen Bach kommer fra en stilling som skoleleder ved Hover-Torsted Friskole i Ringkøbing kommune.

Lilleskolefestival

Opret et link til www.lilleskolefestival.dk

Lilleskolefestivalens hjemmeside er i luften og vil i de kommende dage, uger og måneder bringe nyt om dette års festival – og forhåbentlig også om kommende års festivaler. Herfra skal lyde en venlig, men også indtrængende opfordring til, at I lægger et link til festivalhjemmesiden på skolens hjemmeside.

Festivalen er en enestående skole- og børnekulturel begivenhed, som indeholder store kvaliteter på mange felter såvel med hensyn til undervisning som i henseende til dannelse og udvikling af sociale og relationelle kompetencer, for nu at bruge det sprog.

I år deltog ca. 1400 elever, lærere og andre voksne hjælpere i festivalen.

Om kort tid vil man via hjemmesiden kunne hente en ca. 25 minutter langt radioreportage fra årets festival. Der vil også blive en kortere – ca. 10 min. lang version med hurtigere klip målrettet til at downloade på Ipod.

Hjemmesidens fremtid blev diskuteret på lærermødet på festivalen, og der var brev opbakning til at udvikle hjemmesiden, idet omkostninger vil blive afholdt af festivalens budget, mens den daglige styring vil blive lagt i hænderne på Lilleskolernes sekretariat. Rammerne for hjemmesiden fastlægges gennem drøftelser på det tre-skole-møde, som afholdes efter sommerferien. I "tre-skole-mødet" deltager den skole der netop har afholdt festivalen, samt de skoler der skal holde de to næste festivaler – i år er deltagerne derfor Haslev, Humlebæk og Børnenes Friskole.

Følg med i Lilleskolefestivalen – klik ind på www.lilleskolefestival.dk !!

Festivalen har fået egen hjemmeside

Radioprogram på vej

Ipod version i ugeudgave af radioprogrammet på vej

Ingen ekstra penge til efteruddannelse på frie grundskoler

De frie grundskoler får ikke andel i puljen til efteruddannelse af lærere og skoleledere i folkeskolen. Puljen, der er på i alt 230 mio. kroner i perioden 2007-2009, blev afsat i relation til kommunaftalerne for 2006. Dengang hed det sig, at de frie skoler ville få en forholdsæssig andel - med tre års forsinkelse - idet puljen ville forøge folkeskolens udgifter, som de frie grundskolers tilskud beregnes på grundlag af. Nu viser det sig imidlertid, at midlerne administreres således, at puljen ikke får denne effekt.

Undervisningsminister Bertel Haarder anfører i et svar til Frie Grundskolers Fællesråd, som har rejst spørgsmålet overfor ministeren, at der var tale om "en særlig indsats målrettet folkeskolen. Der blev derfor ikke afsat særskilte midler til de frie grundskoler". Haarder mener dog, at der kan blive tale om eventuelle merudgifter til vikarudgifter og lignende i folkeskolen, som følge af indsatsen for øget efteruddannelse – og denne eventuelle merudgift vil slå igennem på vores tilskud. Dermed bliver de frie grundskoler "delvist tilgodeset", mener ministeren.

Lilleskolerne opfatter ministerens svar som en snakken udenom – der burde naturligvis findes en løsning, der giver medarbejdere på de frie skoler andel i de ekstra midler til efteruddannelse – således som vi blev stillet i udsigt, da puljen blev vedtaget.

Regeringen snyder de frie grundskoler for penge til efteruddannelse af lærere og skoleledere

Alternative prøveformer

Undervisningsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde forslag til alternative prøver. Rammerne for arbejdsgruppen er dog snævre, idet arbejdsgruppen skal afslutte sit arbejde senest til april 2008, hvor den "skal fremlægge forslag til alternative, individuelle prøveformer" i form af en rapport med anbefalinger til ministeren.

Af kommissorium fremgår, at alternative prøver "bør sigte på at kvalificere, effektivisere og rationalisere prøveafholdelsen yderligere" og prøverne skal være anvendelige såvel indenfor frie skoler som inden for folkeskolen, idet det forudsættes at de frie skoler fortsat skal følge folkeskolens regler om afgangsprøver. Det forudsættes endvidere "at forslagene udformes inden for rammerne af regeringsgrundlaget Nye mål af februar 2005, herunder handlingsplanen *Modernisering af prøver, eksamen og karakterer* fra januar 2004 samt beslutningen om, at gruppeeksamener afskaffes".

Snævert kommissorium gør det svært for arbejdsgruppe at udvikle nye prøveformer – forudser Lilleskolerne

I arbejdsgruppen deltager repræsentanter fra: Kommunernes Landsforening, Danmarks Lærerforening, Dansk Friskoleforening, Frie Grundskolers Fællesråd, Frie Skolers Lærerforening, Skole og Samfund, Skoleledernes Fællesrepræsentation Grundskoleområder, Skolestyrelsen. Frie Grundskolers Fællesråd repræsenteres af rådets næstformand, Kurt Ernst.

Sammenlignelig Brugerinformation - manual

Sammenlignelig Brugerinformation er en ny IT-portal med oplysninger om blandt andet skoler. Frie grundskoler kan også blive præsenteret på portalen. Det kræver, at skolen indtaster de obligatoriske oplysninger på portalen. Frie grundskoler er ikke forpligtet til at bruge portalen – det er frivilligt, om skolen ønsker at benytte dette tilbud, som er iværksat af Indenrigsministeriet.

Formålet med manualen er at give en bred indføring i den nye IT-portal til de medarbejdere, der er involveret i arbejdet med at tilvejebringe sammenlignelig brugerinformation i kommunerne. Manualen skal ses som et supplement til den vejledning, der er i selve systemet, og skal tjene til at give et samlet overblik over IT-portalens og inspiration til, hvordan arbejdet med sammenlignelig brugerinformation kan gribes an.

LINK til manualen:

<http://www.sum.dk/im/site.aspx?p=23&t=ForsideVisartikel&Articleid=4345>

Frivillig anvendelse af nationale test

Den frivillige anvendelse af nationale test i matematik, 6. klasse samt dansk/læsning og fysik/kemi i 8. klasse introduceres nu. Skolestyrelsen forventer, at det sker pr. 1. oktober 2007. Der åbnes samtidig for, at frie grundskoler kan anvende testene.

Booking af den frivillige anvendelse af testene kan ske fra 15. august 2007 på

<http://evaluering.uvm.dk> og vejledning kan hentes på UNI-C's hjemmeside:

<http://support.emu.dk/evalportal/vejledninger/>

Den frivillige anvendelse af testene kan fortsætte, indtil der næste gang gennemføres obligatoriske test, hvilket vil sige til udgangen af januar. Det fremgår af Skolestyrelsens brev af 27. juni 2007 til skoleledere, skoleforvaltninger m.fl. Da testsystemet er under videreudvikling vil der i afgrænsede perioder være lukket for testning, eksempelvis for at afprøve nye testopgaver.

Kilde: Sidste nyt om de nationale test

Skolestyrelsens brev af 27. juni 2007 til skoleleder, skoleforvaltnigner m.fl.

Ingen udsigt til at elever omfattes af arbejdsmiljøloven

Undervisningsminister Bertel Haarder har ikke planer om at lade elever blive omfattet af arbejdsmiljøloven. Ministeren henviser til, at det af bemærkningerne til loven om elevers og studerendes undervisningsmiljø fremgår, at elever og studerende ikke fuldt skulle være omfattet af arbejdsmiljøloven. Grunden var især manglende sammenlignelighed mellem elevers og ansattes forhold.

Endvidere finder ministeren, at elevernes vilkår på mange væsentlige områder tilgodeses i og med arbejdsmiljøloven gælder for lærernes og de øvrige ansattes arbejdsmiljø på skolen.

Kilde: Bertel Haarders svar til folketingsmedlem Jørgen Arbo-Bæhr (EL). 13. august 2007 (S 5619)

Integrationsindsats på grund?

Københavns kommunes integrationsprojekt "Skoler på X og tværs" har hidtil fået begrænset tilslutning fra de frie grundskoler i kommunen. Kommunen har oplyst, at seks skoler har henvendt sig med henblik på større optag af tosprogede elever. Blandt de seks skoler er én lilleskole. Der er ca. 40 frie grundskoler i Københavns kommune.

Frie Grundskolers Fællesråd, der er engageret i projektet og løbende har deltaget i drøftelser med kommunen om projektet, gør opmærksom på, at interesserede skoler stadig kan henvende sig til kommunen med henblik på optag af tosprogede elever på særlige vilkår. FGF oplyser, at de særlige vilkår bl.a. indebærer betaling af skolepenge i op til tre år og favorable vilkår for uddannelsesmuligheder og opkvalificering af lærernes arbejde med tosprogede elever.

KALENDER – foreløbig for 2007/08

26. – 28. september	Ledertræf på Vejlefjord ("Ledelse i en ny logik – så musikken spiller)
30. oktober	Ledermøde i Odense – Fokus på lønstatistik, lokale lønftaler, budget 2008 m.v.
3. november	Lilleskolens Dag
5. november	Regionsmøde Randers Lille Skole, kl. 17-21. For bestyrelsesmedlemmer, skoleleder og medarbejdere.
7. november	Regionsmøde Ryparken Lille Skole, kl. 17-21. For bestyrelsesmedlemmer, skoleleder og medarbejdere.
14. november	Regionsmøde Roskilde Lille Skole, kl. 17-21. For bestyrelsesmedlemmer, skoleleder og medarbejdere.
28. – 30. november	Specialundervisningstræf 2007 – i Holbæk
11. december	Ledermøde i København – Fokus på specialundervisning; skolepsykologerne inviteres til at deltage
22. -23. januar	Refleksionsdøgn for ledere. Refleksiv praksis - reflection in and on praxis – organisationen i lederen og lederen i organisationen. I Tisvildeleje med Mette Amtoft.
februar-april 07/08	Kursus i portofølge-/ projektledelse – henvender sig til alle medarbejdere der har ledelsesopgaver på afdelingsniveau, fx som "tovholder". Omfang ca. 4 skoledage over et par måneder. Fagligt niveau og omfang svarende til modul på diplomuddannelse
6. marts	Ledermøde i Århus – Tema fastlægges efter ledertræffet i Vejle
11.- 12. april	Bestyrelsestræf og Repræsentantskabsmøde
29. april	Ledermøde i Holbæk – Tema fastlægges efter ledertræffet i Vejle; overenskomstfornyelsen kan meget vel blive hovedtema
27. maj	Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer i Jylland
3. juni	Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer, Sjælland